

د ”وېبښ زلمي“ ملي مترقي نهضت
ويارلی غړی

حاجي آغا محمد خان رحمانی

خدای بخنبلی آغامحمد خان (رحماني) د مرحوم حاجي عبدالرحمن زوی د حاجي محمدحسين خان لمسی او په قوم سلیمانخېل دئ. د زوکړې نېټه ئې نه ده معلومه، د زوکړې ځای ئې د کندهار د صافیانو کوڅه ده. دی هم د خپل وروڼو په څېر د پلار تر مړینې وروسته د خپل روښانفکره ماما رئیس صاحب موسی خان په علمي کورنۍ کې روښان آندی روزل سوئ او د شالمار په ښوونځۍ کې ئې زده کړه کړې ده. مرحوم آغامحمدخان (رحماني) یو خوش خویه، خنده رویه او د ښو اخلاقو څښتن ؤ. ډېر مېلمه پاله او مجلس رایه شخص ؤ. تل به انډیوالان او ملګري پر راټول وه. خدای بخنبلی آغامحمد خان د هیواد د لرغوني او سپېڅلي سیاسي ګوند (وینې ځلمیان) د ګوند د فعاله غړو څخه ؤ. او د کندهار د وینې ځلمیانو غونډې به زیاتره دده پرځای یا دده د ورور شېراحمد خان په کور یا د اروښاد مدیرصاحب غلام جیلاني په کور کې جوړېدلې. دی ترهغه وخته چې وینې ځلمیانو د اروښاد محمدهاشم میوندوال سره د (مساوات) په ګوند کې ائتلاف وکړ ورسره ملګری ؤ، خو وروسته ځني کندهاري ملګرو لکه (اروښاد محمدعلم بخرکی، شېراحمدجان، آغامحمد خان، مرحوم مسلم صاحب، مرحوم محمد حسین خان...) د ځینو ملحوظاتو له مخې د (مساوات) له ګوند څخه خپل انشعاب رسماً اعلام کړ.

ښه ډېر وخت وروسته تقریباً ټولو کندهاري ملګرو (مساوات) له ګونده وتل اعلام کړل. مرحوم آغامحمدخان د کمونستانو د حکومت په دوران کې له بنده څخه تر خوشي کېدو وروسته هندوستان ته مهاجر سو او د عمر پاته برخه ئې په امریکا کې په هجرت کې تېره کړه او هلته وفات او ښخ سو. اروا دې ښاد وي. مرحوم آغامحمد خان د اعلیحضرت محمدظاهرشاه د حکومت په دوران کې یوه دوره د کندهار د اطاق تجارت د رئیس په توګه کار کړیدئ او ددې وظیفې وروسته د شرکت پښتون د معاون په حیث وظیفه اجرأ کړېده.